

Жумуш боюнча убактылуу жашоо уруксаты

Эгер Сиз жашап турууга уруксат алуу шарттары боюнча өтсөңүз, Миграция департаментине керектүү документтерди тапшырсаңыз, литвалык жумуш берүүчүңүз Сизди эмгек келишими боюнча жумушка кабыл алууга макул болсо жана эмгек шарттары, жумуш милдеттери жана сунуш кылынган эмгек акы Сизге жакса Литвада жашап турууга уруксат ала аласыз.

Жумуштун башталышы

Литвада жумушка орношудан мурда, эки нускада - бир нускасы Сиз үчүн, экинчиси Жумуш берүүчүңүз үчүн, жазуу жүзүндө эмгек келишимин түзүшүңүз керек. Эмгек келишими литва тилинде жана Сиз түшүнгөн тилде түзүлүшү керек. Жумуш берүүчү эмгек келишими боюнча Сизди кызыктырган бардык суроолорго жооп берүүгө милдеттүү.

Жумуш берүүчү Сизге эмгек шарттары, жумуш ордунда колдонулуучу эрежелер, эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасы боюнча тартип жана талаптар жөнүндө маалымат берүүгө милдеттүү.

Эмгек келишимиңизде Сиз аткара турган функциялар, иштеген жериңиздин дареги жана эмгек акыңыздын өлчөмү көрсөтүлүшү керек. Эмгек келишиминде эмгек акынын мөөнөтү көрсөтүлүшү мүмкүн.

Эмгек келишиминде камтылган бардык маалыматты кунт коюп окуп чыгыңыз. Документ Сизге түшүнүктүү болууга тийиш. Жумуш берүүчү Сиз менен кайсы тилде сүйлөшөрүн билүүдөн уялбаңыз.

Эгерде сиз алардын мазмунунан күмөн санасаңыз же суроолоруңузга так жооп берилбесе, эч кандай документке кол койбоңуз. Барактын жогору жагында кандай текст жазылганын билбей туруп, ак кагазга же барактын четине кол койбоңуз жана арыздарга датасы жок кол койбоңуз.

Жумуш берүүчү менен болгон бардык келишүүлөрдү жазуу жүзүндө жазыңыз, анткени талаш-тартыш болгон учурда оозеки келишимдерди далилдөө дээрлик мүмкүн эмес.

Эмгек келишими жумушка орношкон учурдан баштап күчүнө кирерин унутпаңыз.

Сиздин жумуш берүүчүңүз Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу фондунун башкармалыгына (SODRA) Сиздин жумушка орношоруңуз жөнүндө, Сиздин жумуш башталганга чейин бир жумушчу күндөн кечиктирбестен билдирүүгө милдеттүү. Мындай билдирүү Сиздин мыйзамдуу иштешинизди жана ооруп калганда же жумушта кырсыкка учураганда салыктар жана жөлөкпулдар төлөнүшүн камсыздайт.

Эмгек акы

Эмгек келишиминде бир айлык эмгек акы (айлык өлчөм) же бир сааттык эмгек акы (сааттык коюм) көрсөтүлүүгө тийиш, ал Литва Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген минималдуу айлык акыдан же минималдуу сааттык коюмдан төмөн болбошу керек.

Айлык өлчөмдүн минималдуу өлчөмү дайыма өзгөрүп турат, аны Sodra <https://www.sodra.lt/lt/situacijos/statistika/pagrindiniai-socialiniai-rodikliai> сайтынан тактаса болот.

Минималдуу эмгек акы квалификациялуу эмес эмгекке гана колдонулат. Квалификациялуу эмес эмгек деп атайын квалификацияны же кесиптик чеберчиликти талап кылбаган жумуш түшүндүрүлөт. Эгер Сиз квалификациялуу жумушту аткарасыз, анда эмгек акыңыз минимумдан жогору болушу керек.

Жумуш берүүчү менен болгон эмгек келишимиңизде ар кандай эмгек акы тутумдарынын алкагында сыйлыктар, жөлөкпулдар же башка кошумча компенсациялар жөнүндө келишимдер камтылышы мүмкүн. Сиздин эмгек акыңыз бир эле жумуш берүүчүдө бир эле жумушту аткарган кызматкердикинен төмөн болушу мүмкүн эмес.

Эгер Сиз жумуш графигиңизде каралбаган дем алыш күнү иштесеңиз, анда сизге кеминде эки эсе эмгек акы төлөнүшү керек. Ошол эле майрам күндөрү жумушка да тиешелүү. Жумуш берүүчү Сизге айына жок дегенде бир жолу жазуу жүзүндө же электрондук түрдө чегерилген, төлөнгөн жана кармалган суммалар, ошондой эле жумуш убактыңыздын узактыгы, анын ичинде ашыкча жумуш убактысы жөнүндө маалымат берүүгө милдеттүү.

Эмгек акы айына эки жолудан кем эмес, ал эми кызматкердин өтүнүчү боюнча айына бир жолу төлөнүшү керек.

Эмгек акы жана башка кошумча акы, ошондой эле күнүмдүк жана иш сапар чыгымдарынын ордун толтуруу Сиз көрсөткөн төлөм эсебине банктык которуу жолу менен төлөнүүгө тийиш.

Жумушчу сааттар

Жумуш берүүчү Сизди толук убакытка, башкача айтканда жумасына 40 саат жумушка орноштууга тийиш. Жумуш убактысынын узактыгы Сиздин эмгек келишимиңизде көрсөтүлүүгө тийиш. Жумуш убактысынын графиги да, сааттар кандайча бөлүштүрүлөрүн көрсөтүү менен так аныкталууга тийиш.

Жумуш убактысынын күнүмдүк узактыгы (ашыкча убакытты кошкондо) 12 сааттан ашпоого тийиш. Сиз 7 күндүк мөөнөттө катары менен 6 күндөн ашык иштей албайсыз.

Жумуш күндөрүнүн (сменалардын) ортосундагы күнүмдүк үзгүлтүксүз эс алуу 11 сааттан кем болбошу керек, ал эми 7 күн катары менен Сизде 35 сааттан кем эмес үзгүлтүксүз эс алуу болууга тийиш.

Сиз жумасына 12 сааттан көп ашыкча иштей албайсыз. Өзгөчө учурларды кошпогондо, жумуш берүүчү Сиздин макулдугуңуз менен гана Сизди ашыкча жумушка тартууга буйрук бере алат.

Эгерде сиз ашыкча иштесеңиз, анда эмгек акыңыз эмгек келишиминде каралгандан 1,5 эсе көп болушу керек.

Түнкү убактагы, башкача айтканда, саат 22.00 дөн 06.00 гө чейинки жумуш үчүн Сизге ошондой эле 1,5 эсе көп төлөшү керек.

Өргүү

Бир эле жумуш берүүчү менен 6 ай үзгүлтүксүз иштегенден кийин, Сиз жумуш берүүчү төлөнүүчү жылдык өргүүгө укуктуусуз.

Андан ары жылда берилүүчү өргүү жумушчу жылда бир жолудан кем эмес берилүүгө тийиш.

Эгерде Сиз башкача макулдашпасаңыз, жылдык өргүү башталганга чейин 3 жумушчу күндөн кечиктирилбестен төлөнүшү керек.

Бир нече жумуш берүүчүлөргө иштөө

Бир эле учурда, Сиз эң көп дегенде 4 жумуш берүүчү менен иштей аласыз, алардын бардыгы бир эмгек келишиминде көрсөтүлүшү керек, ал эми бул келишим боюнча жалпы жумуш убактысы жумасына 40 сааттан ашпашы керек. Мындай эмгек келишиминде Миграция департаментинде Сиздин ортомчуңуз болгон биринчи жумуш берүүчү көрсөтүлүшү керек.

Жумуш берүүчүнү алмаштыруу

Эгер Сиз жумуш ордунузда же кызмат ордунузда өзгөрткүңүз келсе, алгач Миграция департаментинен уруксат алышыңыз керек. Сизге жашап турууга уруксат берилгенден 6 ай өткөндөн кийин жумуш берүүчүлөрдү алмаштыруу укугуна ээ болосуз. Сиз мурдагы жумуш берүүчүңүздө иштеп жатканда эле, жумуш берүүчүнү алмаштырууга уруксат сурап кайрылууңуз керек.

Жумуш берүүчүңүздү алмаштыруу жөнүндө арызыңыз каралып жатканда, мурдагы жумуш берүүчүңүз Сиз менен эмгек келишимин бузушу мүмкүн. Кабатып болбоңуз- Миграция департаменти арызыңызды карап жатканда, учурдагы жашап турууга уруксатыңыз жокко чыгарылбайт, арызыңызды кароо улантылат. Эгер Миграция департаменти жумуш берүүчүлөрдү алмаштырууга уруксат берсе, жаңы жумуш берүүчүгө жумушка орношоңуз дагы, учурдагы жашап турууга уруксатыңыз жарактуу болот.

Жумуш берүүчүнү же кызмат ордун алмаштыруу жөнүндө арыз 1 айдын ичинде каралат.

Жумуш берүүчүнү же кызмат ордун алмаштыруу чечими 1 айга чейин жарактуу. Миграция департаментинин уруксаты менен гана жаңы жумуш берүүчүдө иштей аласыз же кызмат ордунузда өзгөртө аласыз.

Мамлекеттик алымдар

Миграция департаментине арыз берүү, аны кароо жана чечим кабыл алуу үчүн мамлекеттик алым алынат.

Арызды кабыл алуу, кароо жана жалпы тартипте 3 ай ичинде убактылуу жашап турууга уруксат берүү же бербөө үчүн 160 евро алым алынат.

Ушундай эле арызды кабыл алуу, кароо жана шашылыш түрдө 45 күнгө убактылуу жашоого уруксат берүү же бербөө үчүн 320 евро алым алынат.

Эгер сиз Литвада убактылуу жашап турууга уруксат мөөнөтүнөн узак иштегиңиз келсе, Сиз аны алмаштырышыңыз керек (узартуу). Ал үчүн Сиз литваның MIGRIS www.migracija.lt миграциялык маалымат тутумун колдонуп арыз беришиңиз керек.

Сиз жашап туруу уруксатын алмаштыруу жөнүндө арызды, бүтүү мөөнөтү 6 айдан көп болбосо, аны алмаштырууга арыз бере аласыз.

Сиздин алмаштыруу арызыңыз 2 айдын ичинде жалпы тартипте каралышы мүмкүн жана 160 евро өлчөмүндө мамлекеттик алым алынат.

Мындай арызды 1 айдын ичинде тез арада кароо үчүн 320 евро өлчөмүндө алым алынат.

Жумуш берүүчүнү алмаштыруу жөнүндө арызды карап чыгуу жана чечим кабыл алуу үчүн 100 евро алым алынат.

Сиз коммерциялык максатта жүктөрдү же жүргүнчүлөрдү ташуучу айдоочу болуп иштөөнү каалайсызбы, эмнени билүү маанилүү

Эгерде сиз Литвалык компанияда коммерциялык максатта жүктөрдү же жүргүнчүлөрдү ташуучу айдоочу болуп иштөөнү пландап жатсаңыз (мында сизде C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D же DE категориясындагы айдоочулук күбөлүк керек), сизге төмөнкүлөр керек болот:

- лицензиясы бар окуу жайда айдоочунун кесиптик окуусун аяктап, квалификациясын же мезгилдүү кесиптик квалификациясын жогорулатуу сертификатын алуу;
- бул сертификатты алгандан кийин, Айдоочунун күбөлүгүн алмаштырууда же Айдоочунун квалификациялык картасын берүүдө (эгерде лицензияны алмаштыруу мүмкүн болбосо) квалификациялык кодду "95" киргизүү үчүн "Регитра" АБга кайрылыңыз. Бөлүмгө баруу үчүн www.regitra.lt сайтында алдын ала катталуу керек.

Айдоочулардын күбөлүктөрүн алмаштыруу жана айдоочунун квалификациялык карталарын берүү жөнүндө көбүрөөк маалыматты www.regitra.lt сайтынан тапса болот.

Башка маанилүү маалымат

Эгер Миграция департаменти Сиздин жумуш берүүчүңүздөн төмөнкүлөрдү белгисе:

- миграция департаментине жалган маалыматтарды, мыйзамсыз алынган же жасалма документтерди берген; же
- жумуш берүүчү-убактылуу ишке орноштуруу компаниясы-Мамлекеттик эмгек инспекциясы тарабынан түзүлгөн жана анын сайтында жарыяланган убактылуу ишке орноштуруу компанияларынын тизмесинен чыгарылган; же
- жумуш менен камсыз кылуу Мыйзамынын жоболоруна ылайык мыйзамсыз иштөөгө, декларацияланбаган жумушка же чет өлкөлүктөрдү жумушка орноштуруу тартибин бузгандыгы үчүн жаза алса жана айып пул төлөнгөн же милдеттенмени аткарган күндөн тартып бир жылга жетпеген убакыт өтсө,

... Эгер сиз 3 айдын ичинде жумуш берүүчүнү алмаштырбасаңыз, Сиздин жашап туруу уруксатыңыз жокко чыгарылат деген эскертүү жөнөтүлөт.

Сиз ушундай кабарлоо алсаңыз, Сиз төмөнкүлөрдү тандашыңыз керек:

- жумуш берүүчү менен эмгек келишимин бузуп, Литвадан 3 айдын ичинде чыгып кетесиз, же
- 3 айдын ичинде Литвадан Миграция департаментинде ортомчу болууга макул болгон башка жумуш берүүчүнү таап, жумуш берүүчүнү алмаштырууга уруксат алуу үчүн арыз бересиз.

Эгер Сиз чет өлкөгө иш сапарга чыксаңыз, ЕБтин башка өлкөсүндө же Шенген чөлкөмүндө болууңуз 180 күндүк мезгилдин ичинде 90 күндөн ашпашы керек.

Эмгек ишмердигин токтотуу жана Литвадан кетүү

Эгерде жумуш берүүчү менен эмгек мамилеңиз аяктаса жана Сиз жумуш берүүчүнү алмаштырууга же кызмат ордуна уруксат сурабасаңыз, анда Литва Республикасынан кетишиңиз керек.

Эгер Миграция департаменти убактылуу жашоого уруксатты жокко чыгаруу жөнүндө кабарласа, Литвадан бул чечимди алгандан кийин 14 күндүн ичинде чыгып кетишиңиз керек.

Эгер Сиз белгиленген мөөнөттө өлкөдөн чыкпасаңыз, Литвадан кайтаруу же депортациялоо жөнүндө чечим кабыл алынат.

Жокко чыгарылган жашап турууга уруксатты Миграция департаментине кайтарып беришиңиз керек.

Эксплуатациялоо

Эгер Сиз жумуш же кызмат көрсөтүү үчүн эксплуатацияланып:

- өтө жаман/кул же башка адамдык эмес шарттарда иштөөгө;
- Сиздин эмгек келишимиңизде каралганга караганда, узагыраак иштөөгө, жумуш берүүчү Сизди кошумча акы төлөбөстөн ашыкча иштөөгө мажбурлаганда же тыныгуудан баш тартканда;
- жумуш жана эс алуу режимин сактабаганда;
- эмгек келишиминде белгиленгенден төмөн эмгек акы үчүн иштөө же башка милдеттүү төлөмдөрдү албоого (эгерде алар эмгек келишиминде каралган болсо);
- документтерге алардын мазмунун түшүндүрбөстөн, алар менен таанышууга мүмкүнчүлүк бербестен кол коюуга, сүрөткө тартууга, көчүрүүгө ж.б.
- акы төлөнбөгөн өргүүгө кол коюуга мажбурлап жатат деп ойлосоңуз, дароо төмөнкү органдарга кайрылыңыз. Эсиңизде болсун, иш берүүчү Сизди мындай арызга кол коюуга мажбурлай албайт.

Эгер жумуш берүүчү Сиздин кыймыл эркиндигиңизди чектесе, документтерди алып кетсе, физикалык же психологиялык зомбулук менен коркутса же жумуштан кетүү мүмкүнчүлүгүңүздү жоготсо, Сиз мажбурлап иштетүүнүн же адам сатуунун курмандыгы катары таанылышыңыз мүмкүн.

Эгер Сиздин ишиңизди иликтеген прокурор Сизди жабырлануучу катары тааныса, Сиз Миграция департаментине адам сатуунун же мыйзамсыз иштин курмандыгы катары убактылуу жашоого уруксат алуу үчүн кайрылсаңыз болот. Убактылуу жашап турууга уруксат 6 айга берилет.

Кайда кайрылуу керек

Жалпы жардам телефону - 112 (күнү-түнү)
Миграция суроолору боюнча:

Миграция департаменти
+370 707 67 000
info@migracija.gov.lt

Эмгек тартибинин эрежелерин бузуу, кызматкер катары Сиздин укуктарыңыз бузулгандыгы жөнүндө билдирүү үчүн:

Эмгек келиши суроолору боюнча консультациялар:
Эмгек боюнча мамлекеттик инспекция
+370 5 213 9772 (1 басыңыз)
info@vdi.lt

Туура эмес эмгек шарттары, жумуш же эс алуу убактысын кыянаттык менен пайдалануу, эмгек келишимдерин түзбөө сыяктуу мүмкүн болгон жумуш бузуулар жөнүндө анонимдүү билдирүү үчүн:
Эмгек боюнча мамлекеттик инспекция
+370 5 213 9772 (2 басыңыз)
info@vdi.lt

Эгер Сиз адам сатуунун курмандыгы болуп калдыңыз же адамдарды сатуу курмандыгы болууга тобокелдик кылдыңыз деп шек санасаңыз:

Адамдарды сатуу курмандыктарга жардам
+370 616 91 119
info@stop-trafficking.lt

Адамдарды сатууга жана эксплуатациялоого каршы күрөшүү борбору
+370 679 61617
info@anti-trafficking.lt